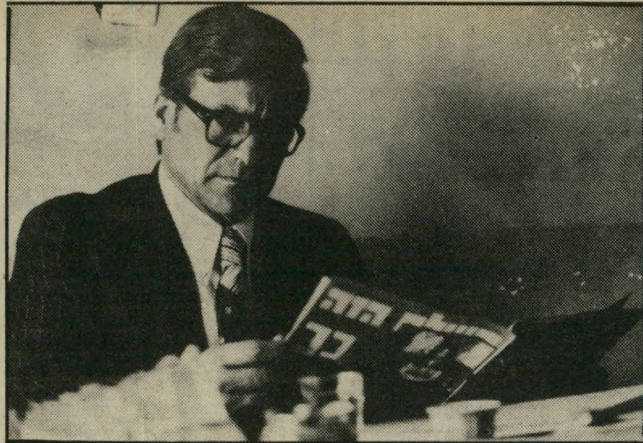

השדירה שפורסמה על-ידי טיים היתה כוזבת. היא גם לא היתה פרט שולי, שאין לו משמעות לגבי עיקר הכתבה, אלא ידיעה חשובה ביותר בפני עצמה. העיתון היה נכשל בישראל בטענתו, "אמת ריברת", וקרוב לוודאי שלא היה זוכה גם בטענה של "תום-לב". מה גם שהמחוקק הישראלי כלל אינו מכיר ב"חובה" של עיתון למסור מידע, ודינם של עיתונאי ועיתון בישראל כרין הולכי-רכיל בפקודת-חוב. לא כן בארצות-הברית. העיתונות מוגנת על-ידי החוקה האמריקאית המהוללת, העומדת מעל לחוק ולמחוקק. כאשר התכנסו המושבעים במישפט שרון, לא הסתיים תפקידם כקביעה שהידיעה הנרונה היא כוזבת — דבר שטיים עצמו הודה בו לבסוף פומבית. בזה העניין רק התחיל.

על המושבעים היה לקבוע גם שהידיעה היתה בגדר הכפשה. ואם כן — שהיא פורסמה על-ידי "טיים" בדרון, בכוננת-חילה לסגוע בשרונו.

הדבר נעזר בפסיכולוגיה של עיתון זה ובגישתו הכללית. השבועון הוקם על-ידי הנרי לוס בשנות ה'20, וזכה חיש מהר בהצלחה מסחררת, כחלוץ של גישה עיתונאית חדשה. הצלחה זו הולידה אימפריה עיתונאית גדולה, שהפכה מעצמה עיתונאית ופוליטית בארצות-הברית. בתקופות מסוימות היתה לו השפעה עצומה על המדיניות האמריקאית, כעיקר כלפי סין הקומוניסטית (שטיים ניהל נגדה מסע-צלב כימעט-דתי).

אין ספק שטיים הוא עיתון שחצני, המתייחס בזלזול תהומי לזולתו. אחד הממנים של גישה זו היא הסירוב הקיצוני להודות בטעות ולהתנצל. **בשישים שנות קיומו, כימעט ולא התנצל "טיים" מעודו. הוא סמך על כוחו ההרתעה שלו ועל הגנת החוק האמריקאי.** לגבי הוראה-בטעות יש בעיתונות

נציגי השטחים הכבושים מילחם מנייה לשלום עכשוו

מחרימים הוותמה וחבש עם ערפאת (1981) מקומות פנויים

מגורש גיבריל אש על אחים פלסטיניים

● האמד אברסיטה, בלתי-תלוי. הרכב הוועדה-הפועל מעניק עתה אפשרות מלאה להגנת אש"ף לעלות על דרך ההסדר המדיני. הוא מאפשר לאירגון לפעול בשיתוף-פעולה עם ירדן, ולחתור להכרה הרדית בין אש"ף צירופם של כל אלה בא על חשבון

גם זו מחולקת בין פלג פרו-סורי ופלג פרו-עיראקי, ואחמד מייצג את הצד העיראקי. נוכחותו מסמלת את הקו אש"ף-ירדן-מצרים, וברעיון הסדרה-שלום הישראלי-פלסטיני. צירופם של כל אלה בא על חשבון

קדומי נחשב, בעבר, כנציג הגישה ה"פרוכוכיטית והפרוסורית".

● **מחמד עבאס** (אבו מאזן), יועצו הקרוב של ערפאת, זהו אחד האישים הפחות-ידועים והיותר-חשודים כיום באש"ף, בעל כולת אינטלקטור אש"ף על הקשרים עם כוחות-השלום הישראליים, והוא שעמד מאחורי פעור-לת של עיצאם אל-סרטאווי המנוח. הוא גם השתתף ברוב הפגישות של ערפאת עם ראשי המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני.

חמישה אישים אחרים, שנבחרו לוו"ד ערה-הפועל כ"בלתי-לויים", הם תומי כיום ידועים כפת"ח ובקו של יאסר ערי-פאת, ואלה הם:

● **ג'מאל זוראני**, לשעבר נציג אש"ף בקאהיר. גם הוא היה חבר כו"ד ערה-הפועל הקודם. הישארותו בוועד-הפועל מסמלת, כנראה, את השאיפה להרק את היחסים החדשים בין אש"ף וקאהיר.

● **הבישוף אליה חורי**, גם הוא ממקורבי ערפאת, מייצג בוועד-הפועל החדש את האוכלוסיה הפלסטינית ה"נוצרית".

● **ג'ורד חוסיין**, אישיות בלתי-תלויה הקרובה לערפאת ולפת"ח.

● **מוחמד מילחם**, ראש-העיר של החלחול, שגורש על-ידי עזר וייצמן ובנימין בן-אליעזר. מילחם היה בעבר מקורב לרעיונות החזית הדמוקרטית של הוותמה, אך מאז התקרב מאוד לערפאת ולמדיניותו. מילחם קיים מגי עים רבים עם אנשי-שלום ישראליים, והמשיך בכך גם אחרי הגירוש. בין הש"א אר הופיע במסע-הרצאות משותף עם ח"כ מרדכי ("מורלה") בר-און. מילחם הוא שהציע את הצעת-ההחלטה שהתקבלה כמושב, המאשרת מגעים עם כל הישראלים המכירים בזכות העם הפלסטיני למדינה משלו. ערב כינוס המועצה ביקש מילחם בשיחה טלפ"ר נית עם אורי אבנרי את התערבות ש"לום עכשוו אצל ממשלת-ישראל למי עז מתן היתר לחבריה-המועצה, תושבי השטחים הכבושים, לבוא למושב. ש"לום עכשוו לא נענה, וההיתר לא ניתן.

● **סאהר קוראסמה** המנוח, מילחם והוא נבחרו כנציג האוכלוסיה בשטחים הכבושים, שמישקלה גבר כאש"ף בהרכב מאז היציאה מלבנון.

● אישיות חשובה נוספת, שנבחרה לראשונה לוועד-הפועל, הוא **עבד אל-ריאזק יחיא**, לשעבר המפקד הראשי של צבא השיחרור הפלסטיני. שפעל בעבר רק בשטח הצבאי. צש"ף הוא גוף צבאי סדיר, שחטיבותיו מצורפות לצבאות המדינות הערביות שבהן הן ממוקמות וירדן, סוריה, מצרים ועוד. יחיא נחשב כמקורבו של חליל אל-לויז ("אבו-ג'האר"), הרמות מס' 2 כפת"ח, שהוא מעין שרהיבטחון של אש"ף ושל פת"ח.

אבו-ג'האר ואבריאד (**צאלח ח"ף**) מפקד שרותי-הביטחון של אש"ף, אינם חברי הוועד-הפועל. מכיוון שיש בו רק שלושה מקומות לנציגים רשמיים של פת"ח, יתכן שגם לא היה רצון להבליט בוועד-הפועל את הכוחות המדיניים, כדי להרגיש את המדיניות המדי-אבריאד ואבריאד (**צאלח ח"ף**) מפקד שרותי-הביטחון של אש"ף, אינם חברי הוועד-הפועל. מכיוון שיש בו רק שלושה מקומות לנציגים רשמיים של פת"ח, יתכן שגם לא היה רצון להבליט בוועד-הפועל את הכוחות המדיניים, כדי להרגיש את המדיניות המדי-

כל אחד מ-10 החברים הנותרים של הוועד-הפועל החדש של אש"ף משמש עתה מטרה לכדורי המרצחים, סוכני סוריה ולוב

כוונת לשטח הדיפלומטי.

● **מהפכה שקטה**

מילבד אנשי פת"ח ומקורביו מייצגים בוועד הפועל שני אירי-גונים קטנים, שהשתתפו כמושב בעי-מאז, והם:

● **מוחמד עבאס** (אבריאד-עבאס), נציג האירגון הועד והבל-יתר-תלוי הזית השיחרור הפלסטיני-כית.

● **עבדאלרחים אחמד**, ראש הזית השיחרור הערבית. גוף קטן הכפוף לעיראק ולמפלגת-הבעת' הפלסטינית. כמו מפלגת-הבעת' הגדולה, רוב החברים הקודמים של הוועד-הפועל שפרשו או הורחקו. מלבד נציגיהם של חבש, הוותמה, גיבריל וצעיקה, אלה הם:

● **עבדאל-מחסן אבו-מייזיה**, פרו-סורי, שהיה רובר האירגון.

● **אחמד צדקי דג'אני**, די-לומט ככיר ומוכשר של אש"ף, איש הקו המתון, שביקש לפרוש.

● **חנא נאצר**, נשיא אוניברסיטת בירזית, שגורש על-ידי השלטונות הישראליים, ושהיה אחראי לאוצר ה-אירגון. איש מתון ושקול מאוד.

● **מחמד זהדי נאשאשיבי**, אישיות מתונה ופרו-עיראקית.

העולמית שתי גישות סותרות:

● **גישה אחת, של מיעוט בקרב העיתונות, אומרת שעל עיתון להודות מרצונו בשגיאות ולהתנצל בהם מלא.**

לרעת המצדדים בגישה זו, אין זו רק חובה מוסרית, אלא גם נוהג המגביר את אמון הקוראים בעיתון. כינהם העולם הזה, הכופר מבחינה זו משיטת טיים, אף שלמד הרבה מגישתו העיתונאית.

בעלי גישה זו סבורים שאבסורד הוא להתכחש לעובדה שהעיתונים טועים לאי-פעם בעובדות. מכיוון שמערכת-עיתון מורכת מבני-אדם, ומאחר שעיתון מטפל באפלי ידיעות מדי יום (או מדי שבוע) במהירות רבה, כלל אין אפשרות להימנע מטעויות — כשם שאי-אפשר להימנע מתאונות-דרכים. המטרה צריכה להיות לצמצם את השגיאות עד למינימום, ולהודות בהם מלא בשגיאות שלא נמנעו.

● **הגישה ההפוכה אומרת שכל התנצלות פוגעת ביוקרת העיתון בעיני הקוראים.**

גישה זו מתייחסת אל הקוראים כאל אנשים פרימיטיביים, החרלים להאמין בעיתון כאשר הם רואים שהוא טעה. לכן מוכנים בעלי גישה זו להסתכן במישפטים ארוכים ויקרים, ואף לנהוג בחוסר-הגינות, ובלבד שלא להתנצל.

רוב עיתוני ישראל דוגלים בגישה שניה זו, בגלוי או בסתר. גם כאשר אין להם ברירה אלא להתנצל, הם מסתירים את ההתנצלויות בתחתית העמוד, בלי כותרת שתמשוך תשומת-לב.

קורא של טיים, העומד על שגיאה שפורסמה בשבועון והמודיע על כך למערכת, מקבל לאי-פעם מיכתב פרטי שבו מודה המערכת בשגיאה — אך מבלי לפרסם את פנייתו, ומבלי להודות בשגיאה פומבית, ולא כל שכן להתנצל.

● **הכרעת המושבעים**

מאבק שלו באריאל שרון סמך טיים כעיקר על החוק ה-אמריקאי, שהוא ליברלי לאי-שיעור יותר מאשר החוק הישראלי. המחוקק האמריקאי יצא מגודרו כדי להבטיח את חופשי העיתונות. יתר על כן: הוא רואה ביכולת העיתונאים למתוח ביקורת קטלנית על אנשי ציבור את אחד הערובות נגד רודנות ושרירות שלטונית.

על פי החוק הישראלי, היה שרון מנצח במישפטו בלי קושי. אין ספק

בשביל שרון לא היה זה מישפט רגיל, היתה זאת תחנת-דרך חשובה בדרך

ואם כן — ששמו הטוב של שרון נפגע, וכי אכן נגרמו לו נזקים כתוצאה מכך.

היו מיקרים בעבר כאשר נקבע שאכן היתה הכפשה, אך ששמו של התובע הוא כלי-כך רע, עד כי אין לפטוק לו פיצויים אלא בסכום מגוחך, המוסיף עלבון על עלבון. פסקדין כזה גרוע מהפסד במישפט. היו מיקרים רבים שבהם הוכחה הדיבה, אך נקבע כי העתון לא פעל בזדון, וכי על כן אין להרשיעו — שמא ירתיע הדבר עיתונים אחרים מלמלא את חובתם ולמתוח ביקורת על אנשי-ציבור. כל התקדימים האלה עמדו לנגד עיני המושבעים, כאשר התכנסו להכרעה, יתכן שהם מודעים גם לעובדה שהרוב העצום של כלי-התיקשורת האמריקאים יצאו נגד עצם הגשת המישפט, בטענה שאסור לאיש-ציבור מורס-מעם, השולט על גורלם של מיליונים, להדוקק למישפט נגד עיתון. לאיש כזה יש, לפי התפיסה האמריקאית, אמצעים כדי להבהיר את האמת ולהוסיף דיבה, מבלי להדוקק לאמצעי של מישפט נגד עיתון.

שישה אמריקאים מיקרים

כאשר הסתגרו המושבעים, לא ידע אריאל שרון אם ההימור שלו הצליח או לא. עד הרגע האחרון ממש נתונה התוצאה בספק. למרות הביטחון העצמי המופגן של שרון, כירסם גם בו ספק זה.

שרון תבע סכום כספי אדיר — 50 מיליון דולר. מעולם לא בחל בכסף, אך לא הכסף היה העיקר במישחק זה. האימרה TIME IS MONEY לא היתה השיקורול המכריע. המטרה העיקרית היא ליצור את הרושם ש"טוהר" — למרות שכל המאבק המישפטי נגע לפרט, שאינו מוסיף ואינו גורע מאחריותו הכללית לטבח על-ידי עצם הכנסת הפלאנגות הרצחניות למחנות, כשכל ילד יכול היה לצפות לשחיטה המונית.

בשביל שרון, לא היתה זאת מישפט רגיל, היתה זאת תחנת-דרך חשובה בדרך הארובה והסתלתלה אל השליטה העליון, שבה התקרב למט"ח רון התרחק ממנה שוב ושוב. בידי שישה אזרחים אמריקאים מיקרים היה לקבוע אם התי-קרבה ישראל לשלטון של אריאל שרון — או לא.